

M&A Index Poland

IV kwartał 2017

Raport przygotowany przez firmy [Navigator Capital](#) oraz [FORDATA](#)

M&A Index Poland, 4Q 2017

by Navigator Capital & FORDATA | Styczeń 2018

Łączna liczba transakcji*

59 (4Q 2017)

Wartość największej transakcji**

2,45 mld PLN

(Nabycie przez Michała Sołowowa 37,5% akcji Synthosu w drodze wezwania)

* na podstawie ogólnodostępnych danych

** wśród transakcji z ujawnioną ceną

O raporcie:

Raport M&A Index Poland to pozycja, która na stałe wpisała się w kalendarz branżowych podsumowań w Polsce. Raporty przygotowywane są co kwartał przez firmę doradczą **Navigator Capital** oraz firmę **FORDATA**, lidera w zakresie rozwiązań IT wspierających fuzje i przejęcia.

Opracowania te mają na celu pokazanie dynamiki polskiego rynku fuzji i przejęć, z naciskiem na opis najciekawszych naszym zdaniem transakcji. Obserwujemy także częstotliwość wykorzystania narzędzia Virtual Data Room w transakcjach M&A w Polsce.

Wprowadzenie

W IV kw. 2017 r. na polskim rynku fuzji i przejęć odnotowano większą liczbę transakcji niż w analogicznym okresie ubiegłego roku (56 w IV kw. 2016 r.). Największą transakcją minionego kwartału było przejęcie przez Michała Sołowowa 37,5% akcji Synthosu (za łączną kwotę 2,45 mld PLN).

Dwie trzecie sprzedających udziały stanowili inwestorzy prywatni, co świadczy o dużej atrakcyjności polskich spółek z sektora MŚP. Aktywność funduszy Private Equity na krajowym rynku również nie słabnie.

Wybrane transakcje

PRZEJMOWANY	KUPUJĄCY	SPRZEDAJĄCY	WARTOŚĆ [PLN]
Flavourtec	Tar Heel Capital	Inwestor prywatny	Nie ujawniono

(16 października) Fundusz Tar Heel Capital przejął 50% udziałów w Flavourtec, będącym jednym z głównych europejskich graczy na rynku liquidów do e-papierosów. W ciągu pięciu lat Flavourtec dynamicznie się rozwinął i osiąga przychody przekraczające 20 mln PLN rocznie. W 2015 r. Flavourtec uruchomił w Gdańsku nowoczesny zakład produkcyjny o powierzchni ponad 1200 m², który został specjalnie przystosowany do podwojenia zdolności produkcyjnych. Transakcja ma pozwolić Flavourtec na jeszcze dynamiczniejszy rozwój biznesu, wzmacniając pozycję spółki poprzez skorzystanie z potencjału i wsparcia funduszu. Doradcą transakcyjnym Flavourtec i jej współników był Navigator Capital.

PRZEJMOWANY	KUPUJĄCY	SPRZEDAJĄCY	WARTOŚĆ [PLN]
Profi Sp. z o.o	Bounty Brands (C2C Capital)	Inwestor prywatny	Nie ujawniono

(25 października) Bounty Brands, firma kontrolowana przez prywatny fundusz inwestycyjny Coast2Coast, działająca w branży FMCG ogłosiła przejęcie Profi, czołowego polskiego producenta pasztetów i zup gotowych do spożycia. To kolejny etap ekspansji Bounty Brands w regionie i trzecia transakcja funduszu w Polsce w ostatnich dwóch latach. Do wcześniejszych przejęć Bounty Brands w Polsce zalicza się akwizycja Sonko, lidera na rynku wafli ryżowych i zdrowych przekąsek, oraz Stella Pack, wiodącego polskiego producenta i dystrybutora recyklingowych worków na śmieci i innych artykułów gospodarstwa domowego z tworzyw sztucznych. Realizację transakcji usprawniła firma FORDATA – dostawca usługi VDR.

PRZEJMOWANY	KUPUJĄCY	SPRZEDAJĄCY	WARTOŚĆ [PLN]
Tempo Finance	Everest Finance	ESO Capital	57 mln

(9 listopada) Everest Finance, właściciel marki Bocian Pożyczki, przejął firmę pożyczkową Tempo Finance. Była to pierwsza w historii polskiego rynku transakcja przejęcia jednej firmy pożyczkowej przez drugą, zamiast przejęcia samego jej portfela. Transakcja ta wpisuje się w długofalową strategię Everest Finance. W wyniku przejęcia Everest Finance zwiększył swój udział w polskim rynku do poziomu ok. 10%. Wartość transakcji wyniosła 57 mln PLN. Doradcą Everest Finance w transakcji był Navigator Capital.

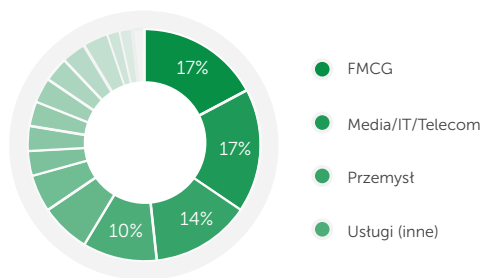
M&A Index Poland, 4Q 2017

by Navigator Capital & FORDATA | Styczeń 2018

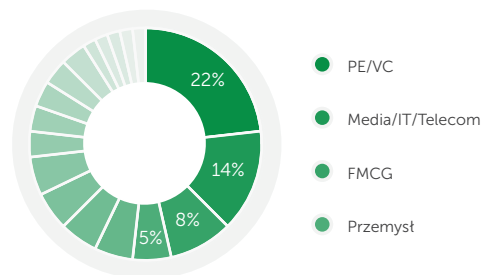
Ujęcie sektorowe

Transakcje z udziałem polskich podmiotów pogrupowane według aktywności przedsiębiorstw z danych sektorów (wg liczby transakcji)

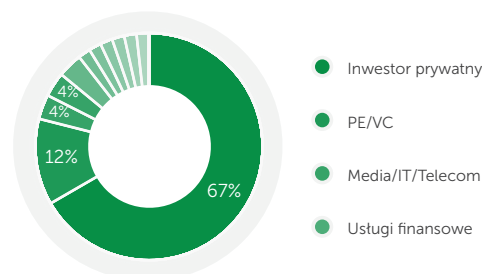
PODMIOT PRZEJMOWANY (%)

STRONA KUPUJĄCA (%)

STRONA SPRZEDAJĄCA (%)

PRZEJMOWANY	KUPUJĄCY	SPRZEDAJĄCY	WARTOŚĆ [PLN]
WB Electronics	Polski Fundusz Rozwoju	Inwestor prywatny	128 mln

(13 listopada) Polski Fundusz Rozwoju przejął 24% udziałów w WB Electronics – największej polskiej prywatnej spółce świadczącej usługi na rzecz podmiotów działających w sektorze obrony państwa. Nowy kapitał posłuży do wsparcia projektów rozwojowych. Firma dostarcza rozwiązania technologiczne (zintegrowane systemy wsparcia dowodzenia, elektronikę, integracje systemów) dla armii na całym świecie: w USA, Indiach, Malezji, Szwecji na Węgrzech oraz Państwach Afryki Północnej. Ze względu na dobrą kondycję finansową spółki oraz efektywność zarządzania transakcja ma charakter inwestycyjny, a nie restrukturyzacyjny, co czyni ją wyjątkową w spektrum inwestycji PFR.

PRZEJMOWANY	KUPUJĄCY	SPRZEDAJĄCY	WARTOŚĆ [PLN]
Grupa Hortex	Mid Europa Partners	Argan Capital	Nie ujawniono

(13 listopada) Fundusz private equity Mid Europa Partners przejął od Argan Capital Grupę Hortex. Transakcja oczekiwana była na rynku już od dłuższego czasu. Cena za sprzedane udziały nie została ujawniona. Hortex jest liderem mrożonek warzywnych i owocowych oraz czołowym producentem soków i nektarów w regionie CEE. Fundusz Mid Europa Partners koncentruje się na inwestycjach w regionie Europy Środkowej i Wschodniej i dysponuje kapitałem w wysokości 4,6 mld EUR. W swoim portfelu posiada już polskie spółki: Allegro, Polskie Koleje Linowe oraz sieć laboratoriów medycznych Diagnostyka. Wchodząc w nową inwestycję fundusz liczy na wykorzystanie potencjału marki oraz wzmocnienie konkurencyjności oferty produktowej.

PRZEJMOWANY	KUPUJĄCY	SPRZEDAJĄCY	WARTOŚĆ [PLN]
Bezgluten	Bounty Brands (C2C)	Inwestor prywatny	Nie ujawniono

(16 listopada) Bounty Brands, spółka zarządzająca portfelem inwestycji z sektora FMCG funduszu Coast2Coast, przejęła firmę Bezgluten – drugiego największego producenta wyrobów bezglutenowych w Polsce. W 2016 roku przychody firmy wyniosły ok. 22 mln PLN. Pozyskanie inwestora finansowego ma otworzyć drogę do wejścia na nowe rynki oraz rozszerzenia portfela produktów. W bieżącym kwartale Bounty Brands nabyło również dwie inne polskie firmy: producenta chałwy, sezamków i karmelków Unitop-Optimę oraz Profi – przedsiębiorstwo przetwórstwa mięsa. Wcześniej do portfela spółki trafiły Sonko oraz Stella Pack. Wartość transakcji nie została ujawniona.

M&A Index Poland, 4Q 2017

by Navigator Capital & FORDATA | Styczeń 2018

PRZEJMOWANY	KUPUJĄCY	SPRZEDAJĄCY	WARTOŚĆ [PLN]
Dat Vi Phu	Grupa Adamed	Inwestor prywatny	177,2 mln

(28 listopada) Grupa Adamed, lider innowacji w polskiej branży farmaceutycznej, przejął pakiet kontrolny w wietnamskiej spółce Dat Vi Phu, która zajmuje się wytwarzaniem szerokiej oferty produktów leczniczych na rynek wietnamski oraz inne rynki daleko-wschodnie. Krok ten ma być otwarciem drogi do ekspansji Grupy w regionie Azji i Pacyfiku. Dat Vi Phu wytwarza niemal 300 produktów leczniczych i jest jednym z najdynamiczniej rozwijających się przedsiębiorstw na rynku wietnamskim. Adamed jest obecny ze swoją ofertą w 40 krajach i upatruje dalszych szans rozwoju w ekspansji zagranicznej. W 2016 roku spółka odnotowała 15% wzrost przychodów z eksportu.

PRZEJMOWANY	KUPUJĄCY	SPRZEDAJĄCY	WARTOŚĆ [PLN]
Netia, stacje telewizyjne, Coltex ST	Grupa Polsat	Mennica Polska, FIP 11 FIZAN, ZPR Media, Inwestor prywatny	ok. 770 mln

(4 grudnia) Cyfrowy Polsat złożył zlecenia nabycia ok. 32% pakietu akcji notowanej na GPW Netii, jednej z największych polskich firm telekomunikacyjnych. Cyfrowy Polsat docelowo planuje objęcie pakietu kontrolnego. W ostatnim czasie Grupa Polsat wykazywała się wysoką aktywnością na rynku M&A - nabyła m.in. szereg stacji telewizyjnych należących do ZRP Media, a niespełna miesiąc wcześniej zakupiła za 27,5 mln PLN sieć dystrybucji usług telekomunikacyjnych – firmę Coltex ST działającą na terenie Gdańska, Łodzi i Lublina. Działania te pozwolą na wzmocnienie pozycji rynkowej Grupy Polsat oraz integrację pionową kanału dystrybucji. Wartość wszystkich transakcji wyniosła łącznie ok. 770 mln PLN.

PRZEJMOWANY	KUPUJĄCY	SPRZEDAJĄCY	WARTOŚĆ [PLN]
Deutsche Bank Polska S.A.	Bank Zachodni WBK S.A.	Deutsche Bank AG	1,29 mld

(14 grudnia) Bank Zachodni BZ WBK podpisał umowę przejęcia części działalności Deutsche Bank Polska, w skład której wchodzi bankowość detaliczna, private banking, business banking oraz DB Securities za 1,29 mld PLN. Z transakcji wyłączone będą kredyty walutowe i pożyczki hipoteczne oraz segment bankowości korporacyjnej i inwestycyjnej. Aktywa BZ WBK wzrosną o 18,4 mld PLN, do ok. 170 mld PLN. Po otrzymaniu zgód regulacyjnych oraz osiągnięciu gotowości operacyjnej, zamknięcie transakcji przewidywane jest na IV kwartał 2018. Celem przejęcia jest m.in. umocnienie pozycji BZ WBK w segmentach klientów zamożnych, private banking oraz MŚP.

M&A Index Poland, 4Q 2017

by Navigator Capital & FORDATA | Styczeń 2018

Navigator Capital

- Navigator Capital wraz z Domem Maklerskim Navigator jest czołowym niezależnym doradcą finansowym dla przedsiębiorstw specjalizującym się w transakcjach M&A oraz publicznych i prywatnych emisjach akcji i obligacji.
- Przez 11 lat swojego istnienia zrealizowaliśmy ponad 70 transakcji różnego typu, a kilkunastoletnie doświadczenie rynkowe Partnerów Navigator obejmuje transakcje o łącznej wartości ponad 6 mld PLN.
- Współpraca z międzynarodową siecią firm doradczych zrzeszonych pod szyldem Pandion Partners pozwala skutecznie obsługiwać transakcje międzynarodowe.

FORDATA

- FORDATA jest pionierem na polskim rynku kapitałowym, który w oparciu o technologię Virtual Data Room usprawnia zarządzanie dokumentami i komunikacją podczas złożonych procesów transakcyjnych.
- Wspieramy największe transakcje M&A, IPO, inwestycje Private Equity, restrukturyzacje, prywatyzacje oraz projekty związane z pozyskiwaniem finansowania w Polsce oraz w innych krajach Europy Środkowej i Wschodniej.
- Systemy FORDATA podniosły bezpieczeństwo i efektywność kilkuset transakcji różnego typu, o łącznej wartości ponad 35 mld PLN.
- Z usług FORDATA korzystają liderzy branż w Polsce i za granicą: fundusz Private Equity Enterprise Investors, Enea SA, Home.pl, Grupa LOTOS, PZU SA, Grant Thornton, NFI Empik, ZELMER, Bank DNB, BOŚ Bank, Polimex Mostostal, Budimex, DM PKO Banku Polskiego, Deloitte Advisory, EY, KPMG Advisory, JSW, HAITONG oraz wiele innych.

Firmy Partnerskie

Autoryzowany Doradca

Kontakt

Jan Kospin Dyrektor
e: jan.kospin@navigatorcapital.pl t: +48 22 202 68 80

Navigator Capital S.A.
ul. Twarda 18, 00-105 Warszawa
t: +48 22 630 83 33 f: +48 22 630 83 30
e: biuro@navigatorcapital.pl navigatorcapital.pl

Alicja Kukla-Kowska Key Account Manager
e: alicja.kukla@fordata.pl t: +48 533 354 054

FORDATA sp. z o.o.
ul. Taczaka 24, 61-819 Poznań
t: +48 61 660 15 10 e: biuro@fordata.pl fordata.pl

PRZEJMOWANY	KUPUJĄCY	SPRZEDAJĄCY	WARTOŚĆ [PLN]
Synthos S.A.	FTF Galleon S.A. (Michał Sotowow)	Akcjonariusze mniejszościowi, Aviva OFE	2,45 mld

(19 grudnia) Kontrolowany przez Michała Sotowowa FTF Galleon w drodze wezwania osiągnął ponad 90% akcji spółki chemicznej Synthos, co pozwoli na przymusowy wykup pozostałych akcjonariuszy mniejszościowych i zdjęcie spółki z giełdy. W wezwaniu FTF Galleon chciał skupić brakujące mu 37,5% akcji spółki. Michał Sotowow w Synthosie pojawił się grudniu 2004 r., kiedy za 75 mln PLN kupił 15% Dworów. Potem inwestor zwiększał swoje zaangażowanie. W 2007 r. Dwory przejęły spółkę w Czechach i po fuzji zmieniły nazwę na Synthos. Cena akcji w wezwaniu wyniosła 4,78 PLN, a następnie została podwyższona do 4,93 PLN. Zdaniem Sotowowa status spółki giełdowej daje wymierne korzyści jedynie na określonym etapie rozwoju spółki i w określonym składzie akcjonariatu. Synthos potrzebuje inwestycji w infrastrukturę oraz odtworzeniowych aby móc sprostać światowej konkurencji.

PRZEJMOWANY	KUPUJĄCY	SPRZEDAJĄCY	WARTOŚĆ [PLN]
ŁukPasz Sp. z o.o., ubojnia w Lublinie, Zakład Wylęgu Drobiu w Turcie	SuperDrob Zakłady Drobiarsko-Mięsne S.A.	Indykpol S.A.	195 mln

(20 grudnia) Grupa SuperDrob zawarła z Indykpołem przedwstępną umowę kupna zakładu uboju kurczaka w Lublinie oraz wylęgarni piskląt kurczących w Turcie. Cena za ZCP Indykpol oraz 50% udziałów w spółce ŁukPasz wyniesie 195 mln PLN. Przejęcie zakładu uboju i wylęgarni kurcząt pozwoli grupie podnieść zdolności produkcyjne, a co za tym idzie oferować więcej produktów na szerszym rynku. W 2017 roku SuperDrob nawiązał współpracę z globalną marką rolno-spożywczą Charoen Pokphand Foods z Tajlandii, który kupił pakiet mniejszościowy (33% akcji) SuperDrob S.A.

PRZEJMOWANY	KUPUJĄCY	SPRZEDAJĄCY	WARTOŚĆ [PLN]
Lily O'Brien's	Colian	Grupa Carlyle, Inwestorzy prywatni	141 mln

(22 grudnia) Colian, polski producent słodczy, nabył 100% udziałów w Lily O'Brien's, irlandzkiej spółce specjalizującej się w wyrobie wysokogatunkowych pralin. Transakcja pozwoli polskiemu koncernowi wzmocnić pozycję na rynkach Irlandii, Wielkiej Brytanii, USA oraz Australii. Colian deklaruje strategię zakładającą rozwój poprzez przejęcia na rynkach zagranicznych. W kręgu zainteresowań polskiego inwestora leżą spółki, które zbudowały silną markę w segmentach słodczy, napojów oraz kulinariów. Nabycie udziałów Lily O'Brien's to drugie przejęcie zagraniczne Grupy Colian. W 2016 roku w jej skład wszedł producent czekoladek i biszkoptów Elizabeth Shaw. Ostatnie przejęcie dokonane zostało w całości ze środków własnych. W ciągu następnych 5 lat Colian udzieli Lily O'Brien's pożyczek w wysokości 0,7 mln EUR oraz 4,7 mln GBP (ok. 25 mln PLN) celem spłaty obecnego zadłużenia.

Komentarze ekspertów

**Alicja
Kukla-Kowalska**

Key Account Manager
FORDATA

4Q kolejny raz najbardziej aktywny w całym roku

Czwarty kwartał 2017 roku był bardziej spektakularny pod względem ilości transakcji w porównaniu do analogicznego okresu w roku 2016, natomiast osiągnięte wyniki potwierdzają regułę, którą obserwujemy od 5 lat, że w czwartym kwartale domyka się najwięcej transakcji w całym roku. W 4Q 2017 odnotowano **59 transakcji, co stanowi 28% wszystkich procesów**, które miały miejsce w roku 2017 (dla porównania w latach 2014-16 było to odpowiednio – 36%, 31%, 30%).

Wartości transakcji bez zaskoczeń

W czwartym kwartale, podobnie jak w całym 2017 roku, dominowały transakcje małe. Zauważalny jest także wzrost odsetka transakcji średnich i dużych, w trzech ostatnich miesiącach roku odnotowaliśmy 12 transakcji o wartości przekraczającej 100 mln PLN – w tym 7 MidCapów. Największą transakcją minionego kwartału było przejęcie 37,5% akcji producenta substancji chemicznych Synthosu przez Michała Sołowowa w drodze wezwania. Cena nabycia pakietu papierów wartościowych wyniosła ok. 2,45 mld PLN.

Umiarkowane zaangażowanie zagranicznych inwestorów

W 4 kwartale dominowały transakcje zawierane pomiędzy polskimi podmiotami. Polskie spółki stanowiły **68% kupujących i aż 78% sprzedających**. Zaangażowanie podmiotów zagranicznych po stronie kupujących utrzymuje się na stabilnym poziomie **32%** (wzrost o 4% w stosunku do 3 kw.). W tej grupie wciąż dominują spółki europejskie.

Prywatni przedsiębiorcy sprzedają najwięcej

Największą grupę sprzedających w 4Q 2017, podobnie jak w całym 2017 stanowili inwestorzy prywatni, w 4Q odpowiadali za dwie trzecie zrealizowanych transakcji (**67%** w porównaniu do 32% w analogicznym okresie roku 2016). Drugą najczęściej zbywającą swoje udziały grupą były **Fundusze Private Equity/Venture Capital – 12%**. Jednym z ciekawszych wyjść była sprzedaż Grupy Hortex przez fundusz kontrolowany Argan Capital funduszowi private equity inwestującemu w Europie Centralnej i Południowo Wschodniej - Mid Europa Partners. Warto zwrócić uwagę również na wysoką aktywność funduszy także po stronie kupujących. Odpowiadały one aż za **22% transakcji**. Zaraz za nimi znalazły się podmioty z branży **Media/IT/Telecom – 14%, oraz FMCG 8%**.

Nadciąga fala bankowych fuzji

W mijającym roku nie zabrakło spektakularnych fuzji i przejęć w sektorze bankowym. W czerwcu ubiegłego roku PZU i Polski Fundusz Rozwoju nabyli pakiet akcji Banku Pekao SA. Jednak w 2017 r. wartość aż 10,6 mld PLN przejęcie Banku Pekao nie było jedyną tego typu transakcją. W połowie grudnia dowiedzieliśmy się, że właściciela zmienił także Deutsche Bank Polska, a jego nowym właścicielem stał się BZ WBK, który przejął części działalności banku, w skład której wchodzi bankowość detaliczna, private banking, business banking oraz DB Securities za 1,29 mld PLN. O sprzedaży polskiej części Deutsche Banku mówiono już od roku. To wtedy agencja Reuters podała, że niemiecka centrala banku rozważa sprzedaż swojego banku w Polsce.

Rok 2018 może przynieść kolejną falę bankowych fuzji i przejęć. Kluczowym bodźcem jest chęć wzrostu skali i strategiczne decyzje właścicieli. Rynek bankowy w Polsce będzie się konsolidował. To samonapędzający się mechanizm, który dla wielu graczy jest najszybszym sposobem na poprawę efektywności poprzez zwiększenie skali działania.

Komentarze ekspertów

Rośnie świadomość spółek w zakresie bezpieczeństwa informacji

Nowe unijne regulacje (RODO), które od maja 2018 r. zaostrzają przepisy w zakresie ochrony danych osobowych i wprowadzają restrykcyjny system karania za ich naruszenie, zmobilizowały wiele polskich podmiotów do podniesienia rangi bezpieczeństwa informacji w organizacjach. Ma to także swoje odzwierciedlenie w branży transakcyjnej, w której tematyka bezpieczeństwa nie zawsze stawiana była na pierwszym miejscu. Ostatni kwartał pokazał, że sytuacja ta ulega zmianie, a Virtual Data Room, który gwarantuje odpowiednie standardy bezpieczeństwa informacji w transakcjach, staje się ich niezbędnym elementem.

Z ogólnodostępnych danych wynika, że w 4Q roku 2017 aż **45% transakcji zostało zorganizowanych z użyciem systemu Virtual Data Room**, co jest największym jak dotąd odnotowanym przez nas wynikiem.

M&A Index Poland, 4Q 2017

by Navigator Capital & FORDATA | Styczeń 2018

Karol Szykowny, CFA

Dyrektor
Navigator Capital

W IV kwartale 2017 r., odnotowano **59 transakcje** fuzji i przejęć. To o 3 więcej niż w analogicznym okresie w roku 2016.

Największą transakcją minionego kwartału było przejęcie 37,5% akcji producenta substancji chemicznych Synthosu przez Michała Sotowowa w drodze wezwania. Cena nabycia pakietu papierów wartościowych wyniosła **ok. 2,45 mld PLN**. Przejęcie miało na celu wycofanie akcji emitenta z obrotu. Synthos był ostatnią firmą kontrolowaną przez Michała Sotowowa notowaną na GPW. W poprzednich latach biznesmen wycofał z obrotu producenta podtóg Barlinek oraz Rovese (Cersanit) – firmę działającą w branży ceramiki łazienkowej.

Trend konsolidacyjny w branży FMCG trwa. W ostatnim kwartale obserwowaliśmy 3 kolejne transakcje w branży mięsnej: zakup Staropolskich Specjałów przez ZM Henryk Kania, przejęcie firmy Profi przez Bounty Brands, a także odkupienie przez SuperDrob od Indykpolu ubojni oraz zakładu wylęgu w okolicach Lublina. Na uwagę zasługują transakcje w branży słodczy. Należąca do Coast2Coast firma Bounty Brands przejęła w VI kwartale roku aż dwie firmy z tej branży: łódzką Unitop-Optimę oraz działającą na perspektywnym rynku Bezgluten. Ciekawą transakcją był bez wątpienia zakup irlandzkiej marki Lily O'Brien's przez Colian. Jest to już drugie przejęcie Grupy na Wyspach Brytyjskich. Colian deklaruje chęć wzrostu poprzez przejęcia znanych marek zagranicznych w przyszłości. Jedną z najgłośniejszych transakcji ostatnich 3 miesięcy jest bez wątpienia przejęcie Hortexu przez Mid Europa Partners od Argan Capital. Sprzedaż udziałów przez dotychczasowego inwestora nastąpiła po 20 latach relacji kapitałowej z producentem soków i mrożonek. Wartość transakcji nie została ujawniona.

Swoją aktywność na rynku polskim podtrzymują **fundusze Private Equity/Venture Capital**. Oprócz ciekawych transakcji na rynku produktów spożywczych na uwagę zasługuje przejęcie 50% udziałów producenta płynów do e-papierosów Flavourtec przez Tar Heel Capital. Obok szeregu przejęć związanych z konsolidacją rynku handlu detalicznego w kraju, które obserwujemy od początku roku, warto zwrócić uwagę na inwestycję funduszu Enterprise Investors, który dokonał przejęcia słowackiej sieci CBA zarządzającej trzema modelami sprzedaży: 16 supermarketami Cent, 25 dyskontami oraz 300 sklepami spożywczymi.

Duże znaczenie na krajowym rynku fuzji i przejęć w ubiegłym kwartale miał sektor mediów, IT i telekomunikacji. Grupa Cyfrowy Polsat dokonała inwestycji opiewających łącznie na **ok. 770 mln PLN**. Wiodący dostawca usług z dziedziny mediów nabył **32% pakiet akcji Netii**, dokonał integracji pionowej sieci dystrybucji swoich usług oraz rozszerzył portfel stacji telewizyjnych.

Jeżeli chodzi o strukturę transakcji, najwięcej zmian właścicielskich odnotowano wśród spółek z branży Media/IT/Telecom – 17% oraz FMCG – 17%. Wśród podmiotów kupujących dominowały fundusze Private Equity/Venture Capital – 22%, firmy z branży Media/IT/Telecom – 14%. Dwie trzecie sprzedających stanowili inwestorzy prywatni. Drugą najczęściej zbywającą swoje udziały grupą były Fundusze Private Equity/Venture Capital – 12%.

Po silnych wzrostach z pierwszej połowy roku kurs WIG utrzymuje się na dość wysokim poziomie ok. 64 000 pkt., a zmiana wartości indeksu w 2017 roku wyniosła ok. 23,17%. W 4 kwartale 2017 **wartość indeksu spadła o około 0,85%**. Największy wzrost w tym czasie wśród spółek indeksu WIG 20 zanotowały Eurocash i Enea (odpowiednio 46% i 29%). Złoty umocnił się wobec dwóch najbardziej znaczących walut świata. W ostatnim kwartale roku 2017 kurs USD/PLN spadł o ok. 6%, natomiast kurs EUR/PLN o ok. 3,5%.